

TILRÅDING

Kommunereforma i Møre og Romsdal

Oslo 8. des. 2016

Prosjektleder Vigdis Rotlid Vestad

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Kommunereforma har engasjert

Folkemøte i Vestnes

Ungdomspanelet på besøk hos
statsråden

Litt om innhaldet

- Bakgrunn for vurderingane
- Tilråding
- Kommunestruktur på kort sikt
- Kort om status i fylket

Alle 36 kommunane i Møre og Romsdal
har køyrt prosessar, involvert innbyggjarane og
kommunestyra har gjort vedtak innan
1. juli 2016

Bakgrunn for vurderingane

Kommunereforma - mål

- Gode og likeverdige tenester
- Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling
- Berekraftige og økonomiske robuste kommunar
- Styrka lokaldemokrati

Roller som definerer dagens kommunar

- lovpålagt tenesteyting
- ansvar for samfunnsutvikling
- ansvarleg for offentlig utøving av mynde
- rolle som demokratisk arena for innbyggjarane

Grunnlag

- Nasjonale mål
- Faglege kriterium
- Relevant statistikk og faktagrunnlag
- Lokale prosessar og vedtak frå kommunane
- Intensjonsavtalar, utgreiingar og anna relevant forskning
- Kunnskap ut i frå tilsyn, planarbeid, rettstryggleik og kontakt

Store endringar dei siste 50 åra

- krav og tenesteomfang
- meir kompetansekravjande oppgåver
- flyttestraumen mot store og mellomstore byregionar aukar
- geografiske føresetnadar - nye kommunikasjonsløysingar
- teknologisk utvikling
- nedgang/stagnasjon i folketalet i landkommunane
- færre unge og yrkesaktive
- auka aldrande befolkning

Kommunane står framfor store demografiske utfordringar i åra framover, og med auka krav til kapasitet og kompetanse på ei rekke kommunale tenesteområde.

Viktige moment i drøftinga

- Behovet for ei reform og strukturelle hovudutfordringar
- Alternative løysingar til endring, inkl interkommunalt samarbeid

Møre og Romsdal

265.290 innbyggjarar

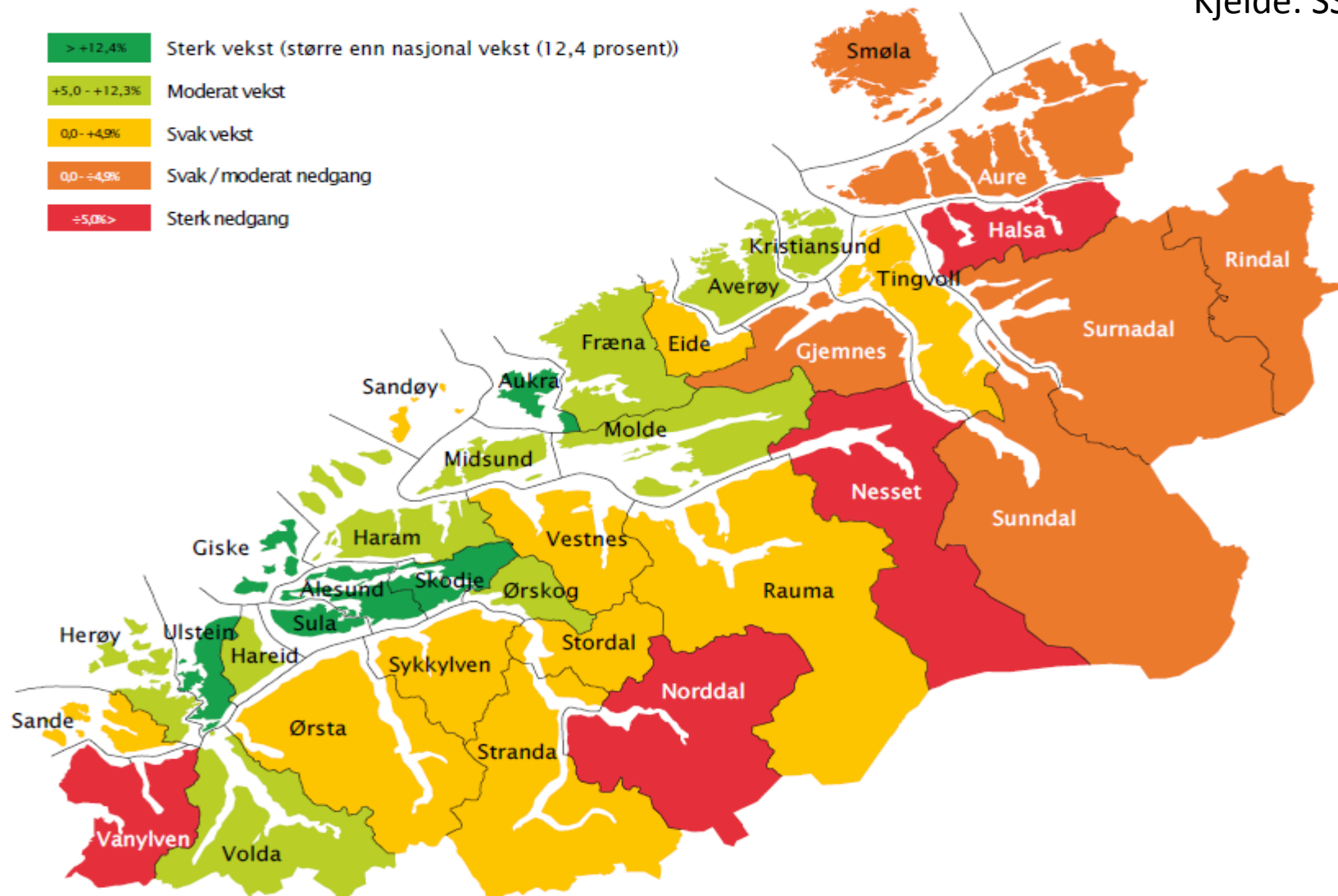
36 kommunar

- frå Stordal med 1020 innbyggjarar
- til Ålesund med ca 46.747 innbyggjarar
- halvparten av kommunane har mindre enn 5000 innbyggjarar
- 4 kommunar har over 10 000 innbyggjarar

Folketalsveksten i Møre og Romsdal siste 10 åra – 2006 - 2016

Kjelde: SSB

Møre og Romsdal 8,3 prosent
Landet 12,4 prosent

- 1) 1. jan 2006 blei Tustna og Aure ei kommune - Aure kommune
- 2) 1. jan 2008 blei Kristiansund og Frei ei kommune - Kristiansund kommune

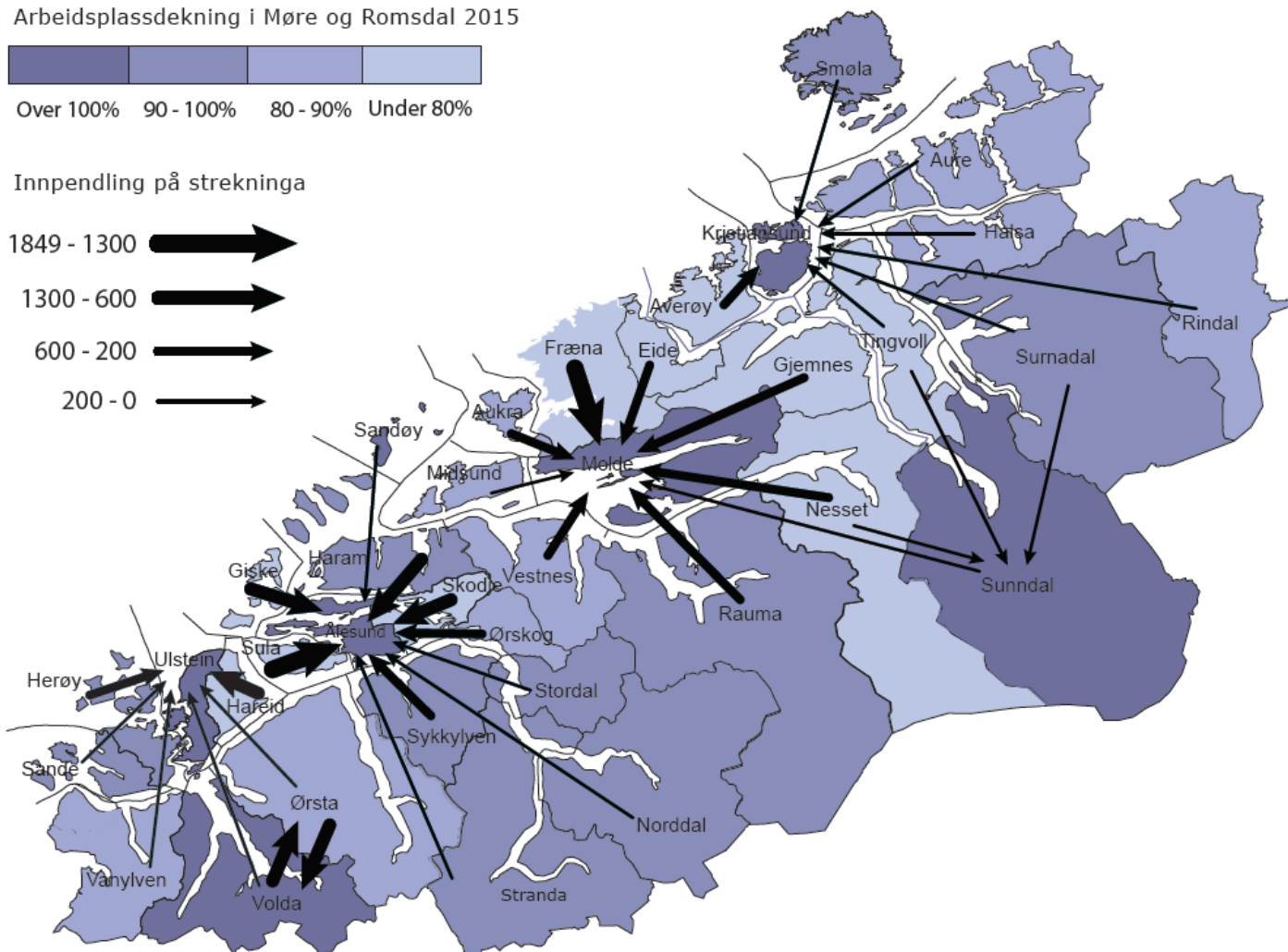
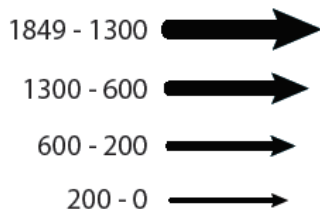
Arbeidsplass dekning med innpendling

Arbeidsplassdekning i Møre og Romsdal 2015

Over 100% 90 - 100% 80 - 90% Under 80%

Innpendling på strekninga

10 største innpendlingane

Innpending til	Utpending frå	Prosent
Ålesund	Sula	42
	Giske	37
	Skodje	39
	Ørskog	22
Ulstein	Hareid	29
Molde	Fræna	31
	Aukra	26
	Gjemnes	26
	Eide	22
	Neset	22

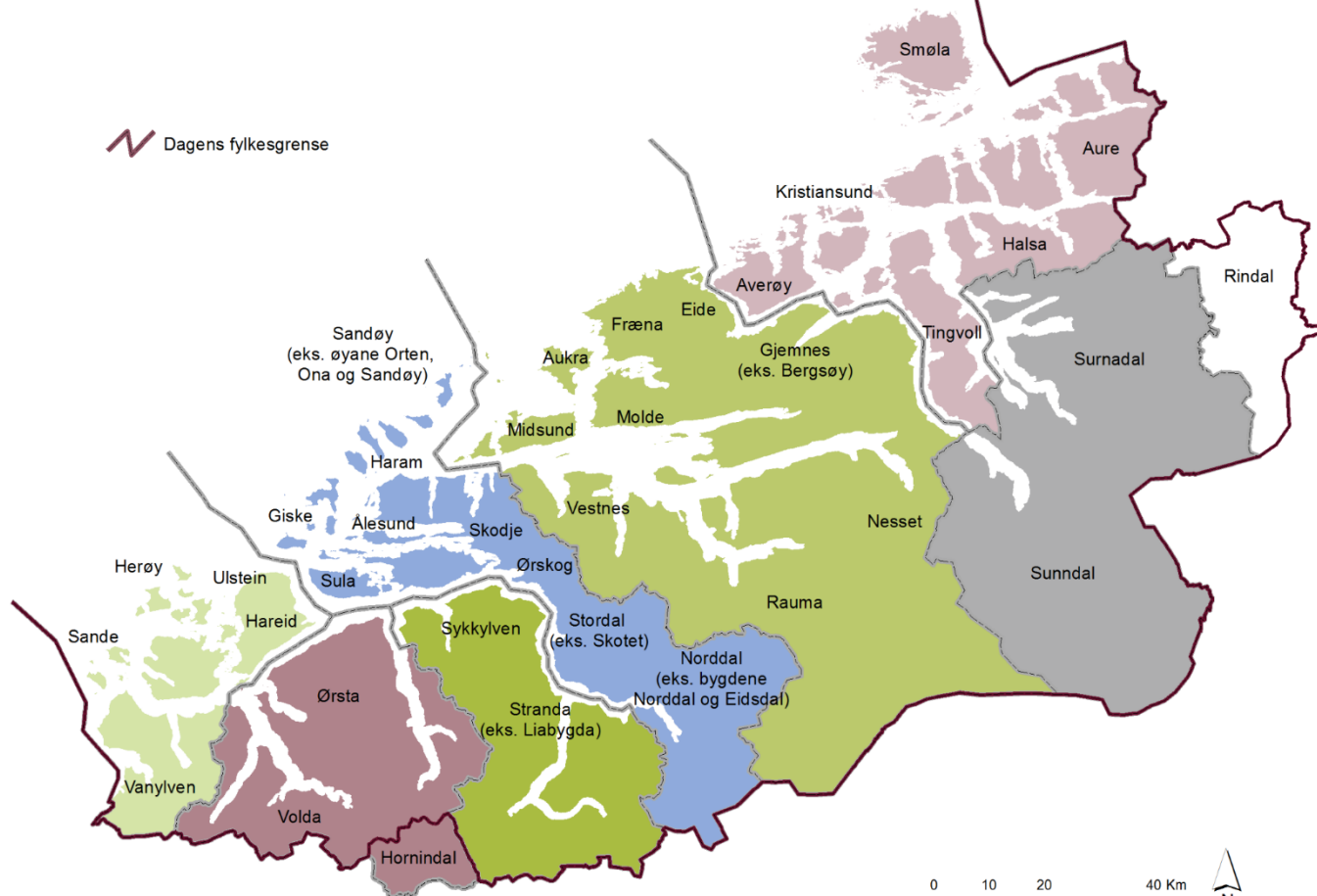

Tilråding

Tilråding – Møre og Romsdal

	KOMMUNE	INNBYGGARTAL
1	Ålesund, Sula, Giske, Skodje, Haram, Ørskog, Stordal (med unntak av grunnkretsen Skotet) Norddal (med unntak av bygdene Norddal og Eidsdal), del av Stranda (medrekna bygda Liabygda), Sandøy (med unntak av øyane Orten, Sandøy og Ona).	83 541
2	Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Eide, Nesset, Gjemnes (med unntak av øya Bergsøya) del av Sandøy (medrekna øyane Orten, Sandøy og Ona)	65 085
3	Kristiansund, Averøy, Tingvoll, Aure, Halså, Smøla, del av Gjemnes (medrekna øya Bergsøya)	40 849
4	Ulstein, Hareid, Herøy, Sande, Vanylven	28 406
5	Ørsta, Volda samt <i>Hornindal i Sogn og Fjordane</i>	20 914
6	Sunnadal, Surnadal	13 129
7	Stranda (med unntak av Liabygda), Sykkylven, del av Norddal (medrekna bygdene Norddal og Eidsdal) del av Stordal (medrekna grunnkretsen Skotet)	12 530
	Rindal kommune til nye Orkladal kommune i Sør-Trøndelag	

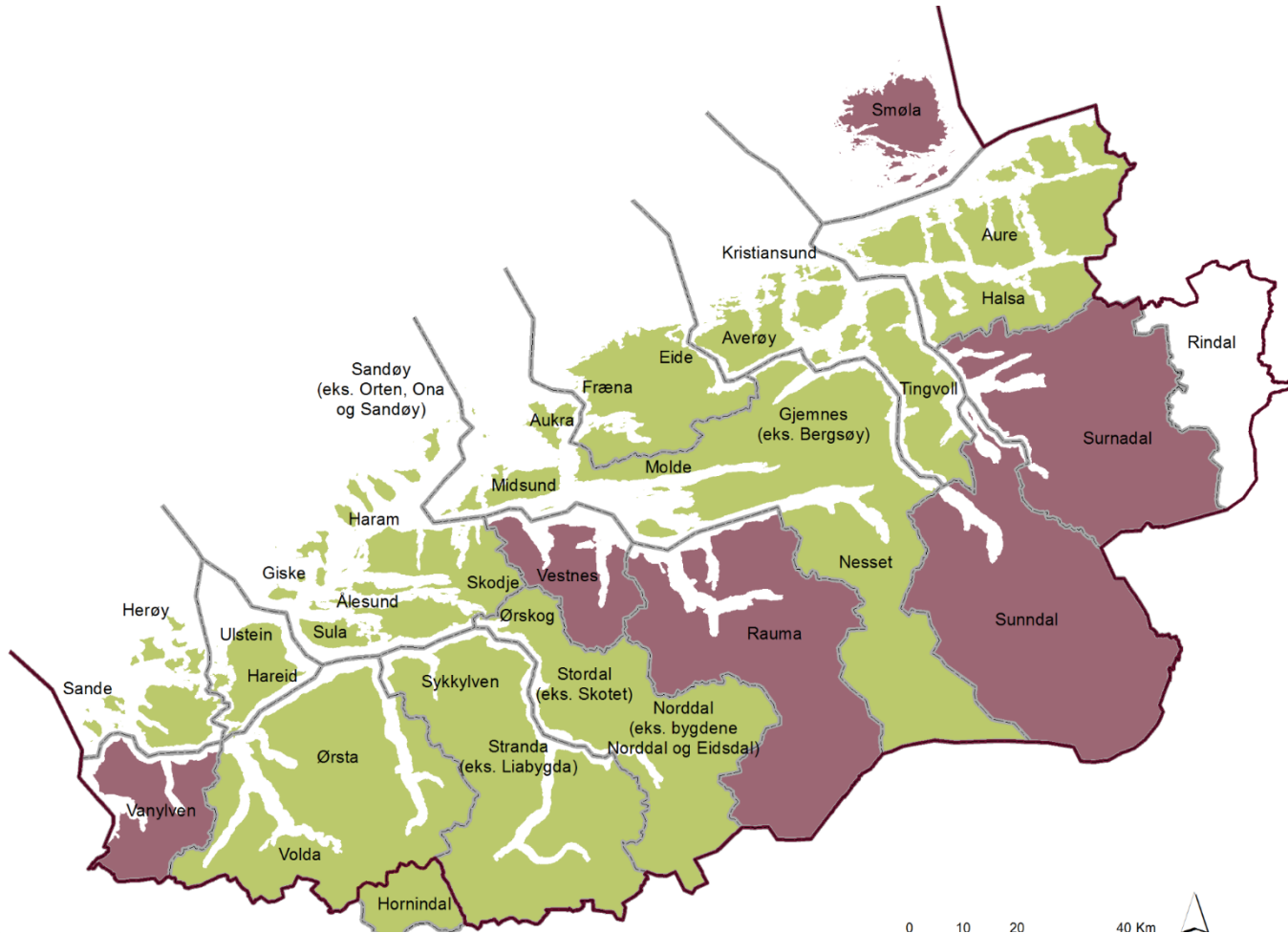

Kommunestruktur på kort sikt

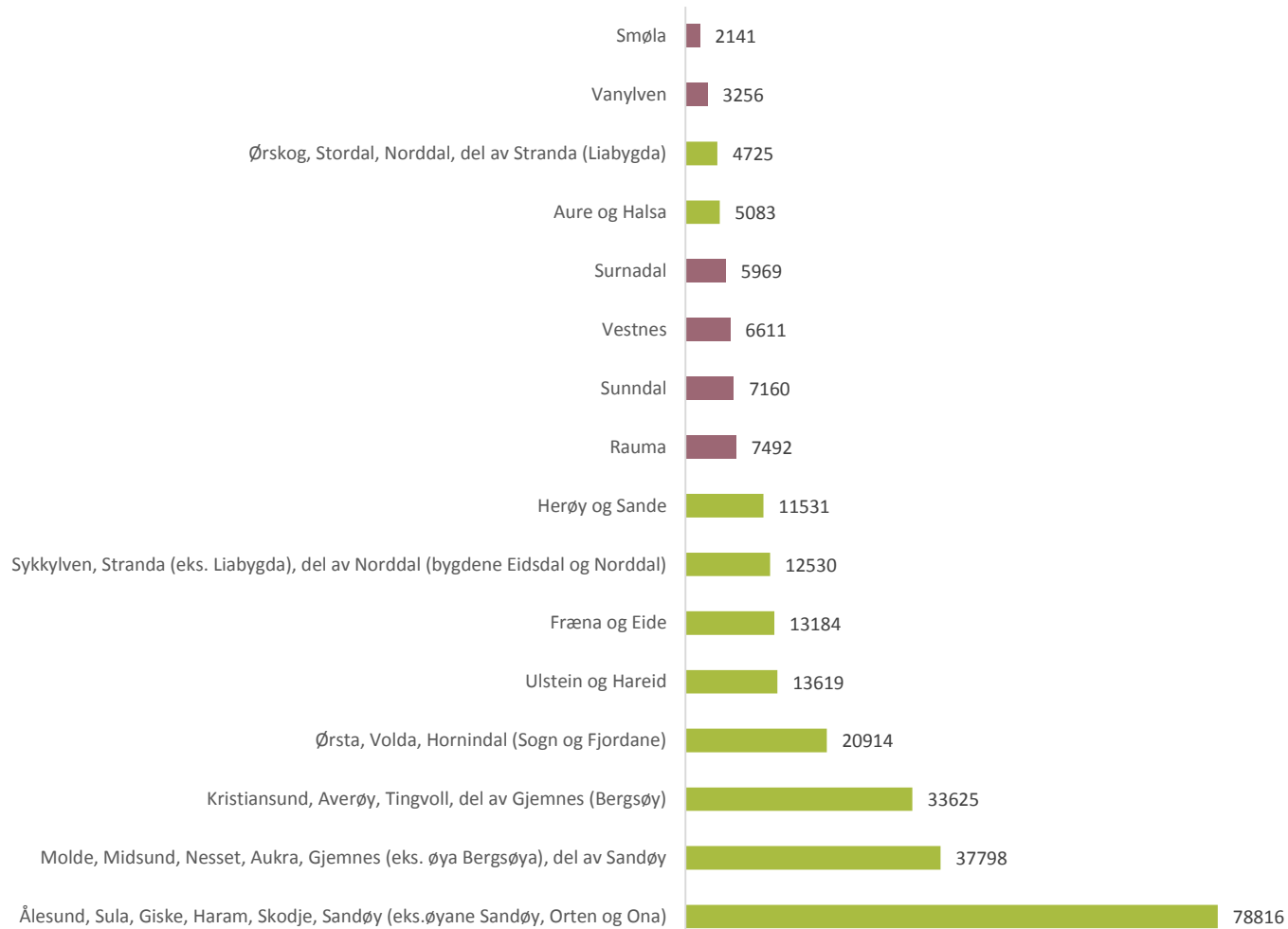

Kommunestruktur på kort sikt

Innbyggertal i 16 kommunar ekskl. Rindal

	KOMMUNE	INNBYGGARTAL
1	Ålesund, Sula, Giske, Haram, Skodje, Sandøy; (med unntak av øyane Sandøy, Orten, Ona)	78816
2	Molde, Midsund, Nesset, Aukra, Gjemnes; (med unntak av øya Bergsøya), del av Sandøy; (medrekna øyane Sandøy, Orten, Ona)	37798
3	Kristiansund, Averøy, Tingvoll, del av Gjemnes;(medrekna øya Bergsøya)	33625
4	Ørsta, Volda og Hornindal (i Sogn og Fjordane)	20914
5	Ulstein, Hareid	13619
6	Fræna, Eide	13184
7	Sykkylven, Stranda (med unntak av bygda Liabygda), del av Norddal; (medrekna bygdene Eidsdal, Norddal på sørsida av Storfjorden)	12530
8	Herøy, Sande	11531
9	Rauma	7492
10	Sunndal	7160
11	Vestnes	6611
12	Surnadal	5969
13	Aure, Halså	5083
14	Ørskog, Stordal, Norddal, del av Stranda (medrekna bygda Liabygda)	4725
15	Vanylven	3256
16	Smøla	2141
(17)	Rindal til Orkladal kommune – Sør-Trøndelag	

Kort status i fylket

Kommunereformarbeid nær kokepunktet:

Kampen er enda ikke over

Under et ekstraordinært kommunestyremøte med svært høy temperatur onsdag, vedtok politikerne i Halså med knappst mulig margin å ta opp igjen kommunereformsaka. Dermed ligger det an til en ny, frisk debatt om Halså skal stå alene eller ikke.

Goran Rønning
goran.ronning@driva.no

Regionreform: Prossesleder Roland Mauseth ga politikerne en orientering om regionreformen i et Nordmørs perspektiv.

satte ord på det som ellers er tydelig nok:
– Vi er et splittet Senterparti.

Går nordover

Etter at prossesleder i regionreformen for Nordmøre, Roland Mauseth, før møtet ga kommunestyret en orientering om regionreformprosessen og rapporten «Vurdering av framtidens regionstruktur for Nordmøre», åpnet politikerne forholdsvis rolig, med en god debatt rundt regionreformen.

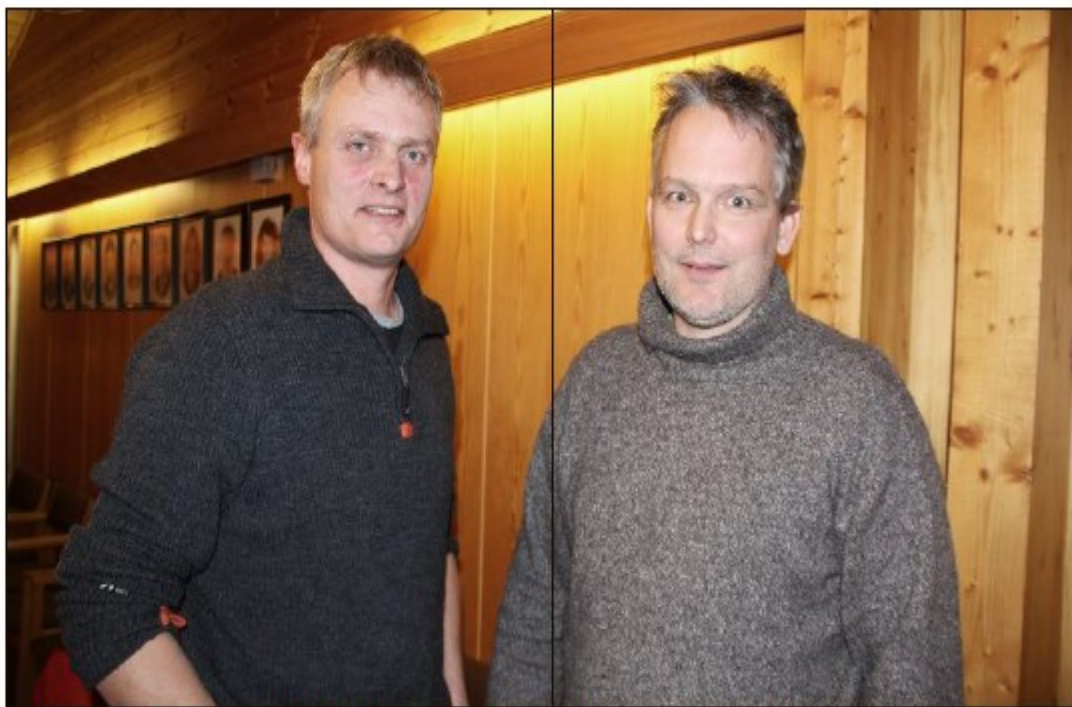
Her ble rådmannens innstilling i saka ble til slutt ble vedtatt med knappst mulig margin; 8 mot 7 stemmer. Dette betyr at de støtter

om at regionreformen burde vært på plass før kommunereformen.

– Men slik er det dessverre ikke, noe som gjør saka mer komplisert, sier Ivar Betten (Ap), som i likhet med alle andre synes det er beklagelig at hele reformarbeidet også har ført til stor uenighet innad i kommunen. Betten fremmet et alternativt forslag i saka, men dette ble nedstemt.

Høg temperatur

Utover i møtet, da saka med interpellasjonen skulle behandles, steg temperaturen voldsomt, blant annet på grunn av ulike tolkninger av regelverket som omhandler måten slike interpellasjoner skal

Fikk støtte: En interpellasjon fremmet av Kristian Megård (Sp) og Sverre Vullum (Sp) var årsaken til det ekstraordinære kommunestyremøtet onsdag. Med 8 mot 7 stemmer fikk de tilstrekkelig støtte til at kommunereformsaka kommer opp til ny behandling.

Nye sonderingar i kommunereforma

Spørsmålet om **kommunereform** vert framleis halde liv i etter vedtaket i kommunestyret i oktober, der det vart gjort vedtak om å arbeide vidare med tanke på ei kystkommune med Selje, Vågsøy og dei fire nabokommunane nord for oss. I tråd med dette kunne ordførar Lena Landsverk Sande (V) under orienteringar i kommunestyret opplyse at det såkalla forhandlingsutvalet i Vanlvlen

sist veke hadde vore i møte med Selje for å informere om det nye vedtaket i Vanylven og gjere sonderingar om kvar ein no står. Ordføraren viste til at dette også er i tråd med signal som rører seg i Nordfjord om å kanskje sjå nordover.

Når det gjeld kommunane nord for oss, opplyste ordføraren at det er sendt skriv, der ein inviterer til samtaler om sam-

arbeid generelt. Det har gitt lite respons til no. I Sande vart skrivet referert i formannskapet, men opplyst at ein per no er i dialog med Herøy og vil sjå kva som kjem ut av det. Frå Ulstein er det sagt at ein ikkje er klare til å gå inn i nye samtaler ut frå resultatet som kom fram i folkerøystinga om nei til samanslåing.

Synste Møre 17.nov. 2016

ENIGE: I mars skreiv ordførar Odd Jostein Drotninghaug (Sp) frå Sykkylven og Jan Ove Tryggestad (Sp) frå Stranda under ein intensjonsavtale om samanslåing. Men det vart med det.

Vil ikkje ta opp att forhandlingar

Fleirtalet i kommunestyret i Stranda avviser framlegget frå Høgre og Frp om å ta opp igjen forhandlingar med Sykkylven med tanke på ei **kommunesamanslåing**.

Framlegget frå Høgre og Frp fekk også røystene til

Venstre og KrF – til saman 11 røyster.

Senterpartiet og Arbeidarpartiet sine representantar røysta imot – til saman 13 røyster. Dei fekk dermed fleirtal, melder avisa Sunnmøringen.

– Vi spelar oss heilt ut om vi

seier nei til framlegget i dag, meinte Frank Sve i Frp.

– Det er heilt feil. Vi spelar oss ikkje ut, her er opning i fleire retningar, svarte ordførar Jan Ove Tryggestad (Sp).

Sunnmørsposten 18.nov. 2016

Sa nei til nye forhandlinger

Med 13 mot 11 røster vedtok kommunestyret onsdag i førre veka å ikkje ta opp igjen forhandlinger med Sykkylven om kommunesamanslåing.

Vedtaket kom etter eit felles framlegg frå Frp/H.

Alle representantar frå Sp og Ap stemte imot dette, medan H, Frp, V og KrF var for.

Interpellasjon

Saka kom opp for kommunestyret etter ein interpellasjon frå Frank Sve (Frp).

I svaret frå ordførar Jan Ove Tryggestad (Sp) la han avgjerande vekt på resultatet av folkehøyringa, som viste eit klart fleirtal mot å slå seg saman med Sykkylven.

FOLKEHØYRING: Senterpartiet ved gruppeleiar Petter Hjørungdal argumenterte for å ta innbyggjarhøyringa på alvor.

deling av basistilskottet føre til eit årleg tap på 2,85 millionar kroner.

Frank Sve meinte at dette var ny informasjon og at ein difor måtte gjere om på vedtaket.

– Vi taklar ikkje dette i tillegg til dei innbyggjarane som har

desse to kommunane, meinte Svein Lunde (KrF).

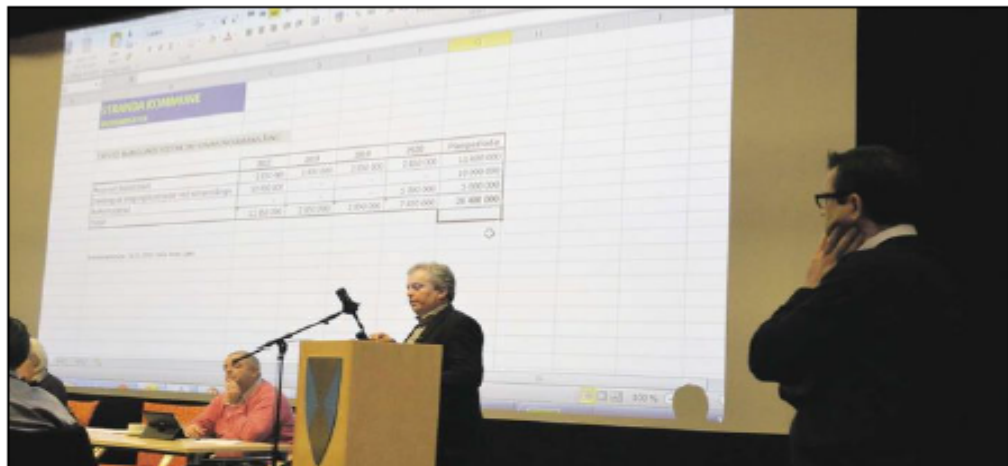
Frå Frp og Høgre vart det eit hovudpøeng at det økonomiske tapet ikkje var kjent då innbyggjarhøyringa gjekk føre seg i juni.

– Det er endra føresetnadur. Vi sende ut ei høyring med eit anna grunnlag enn vi har i dag, og i dag har vi fått eit anna svar. Vi får betre tenester med å slå saman. Sykkylven først, men eg hadde helst sett Norddal/Stordal, sa Karl-André Birkhol (H).

Amalie Birkhol i Venstre poengterte det same.

– Eg har trua på folkehøyring, men ei folkehøyring med all relevant informasjon. No har vi ny informasjon om økonomi og tilrådinga frå fylkesmannen. Vi kan ikkje vere sikker på at resultatet frå høyringa er like gyldig no. Eg har

best til å se med Norddal/Sve

Fikk nok underskrifter

348 personer i Nesset krevjer at vedtaket om sammenslåing med Molde blir opphevet. Nå skal saka opp i kommunestyret.

NESSET: I juni vedtok Nesset kommunestyre med 12 mot ni stemmer at Nesset skal slå seg saman med Molde og Midsund. Ikke alle innbyggjerne var fornøyd med at Nesset ikkje skal fortsette som egen kommune. I november igangsatte derfor ein gruppe personer ein underskriftsaksjon, der målet er å få ein ny folkeavstemning om **kommunereformen**. Torsdag denne uka leverte de inn 19 lister med 348 underskrifter til ordførar Rolf Jonas Hurlen.

«Ugyldig vedtak»

Innbyggjerne krevjer at vedtaket om sammenslåing blir opphevet, og at det legges ut ein ny folkeavstemning med kun to alternativ: Molde/Midsund eller Nesset alene. De mener at forutsetningene som er lagt til grunn for kommunestyrevedtakene i Nesset i februar og juni ikkje er til stede. «Vedtaket må derfor anses som ugyldig», skriver de i innbyggjarslaget til ordføreren.

19 LISTER OG 348 UNDERSKRIFTER: Torsdag fikk ordførar Rolf Jonas Hurlen i Nesset levert underskriftene til støtte for ny folkeavstemning om **kommunereformen**. Bildet er tatt ved en annen anledning. FOTO: ODDUR

Skuffet: Ordførar Ola Hoggan (til venstre) leggjer ikkje skjul på at han er skuffet over at Høyre ved varaordførar Magnar Dalsøgg nå krevjer ny behandling av **kommunereformen**.

Rindal Høyre med interpellasjon:

Tar omkamp om reform

Kommunar som har valt å slå seg saman innan 1. juli 2016 (10 kommunar + 3)

- Volda, (Hornindal i Sogn og Fjordane)
- Ålesund, Skodje, Sandøy
- Molde, Midsund, Nesset
- Fræna, Eide
- Halså, (Hemne og 1/3 av Snillfjord i Sør-Trøndelag)

Kommunar som er ufrivillig åleine (4 kommunar)

- Vanylven
- Sande
- Kristiansund
- Surnadal

Aktivitet etter 1. juli. 2016 (13 kommunar)

Innbyggjar- eller politisk initiativ

- Haram
- Halså
- Rindal
- Stordal
- Norddal
- Stranda
- Sande
- Herøy
- Gjemnes
- Vanylven
- Ulstein
- Hareid
- Ørskog – vedtak = Nye Ålesund kommune

Fylkesmannen sitt råd

- Kommunar bør vurdere å fortsette arbeidet med å sjå på framtidig kommunestruktur
- Spesielt gjeld dette kommunar kor prosessen var kome langt før 1. juli 2016
- Mange gode intensjonsavtalar som det kan jobbast vidare med

Til sist....

- **Utfordringsbildet går ikkje over**
- **Kommunane bør være i forkant og ta eigarskap**

Alt bakgrunnsmateriale er tilgjengeleg på våre heimesider
www.fylkesmannen.no/moreogromsdal/kommunereforma

